

7. Levytska S. O. Non-financial indicators of results for enterprises activities in current market conditions. Вісник НУВГП. Економічні науки. 2020. Том 4, № 92. С. 152-166.

Єршова Н.Ю.,

д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і фінансів
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків

АНАЛІТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Дедалі більше набувають розвитку концепції, моделі та методи управління бізнесом. Особливо – стратегічний менеджмент. Аналіз діяльності бізнесу, який працює без стратегічного управління, є дуже ризикованим заняттям [1]. Сьогодні менеджери в усіх секторах економіки стикаються з подвійним викликом: як мобілізувати інформаційні ресурси та як трансформувати свої організації до нових стратегій у відповідь на високий попит користувачів та інформаційні запити клієнтів. Така динаміка висуває нові вимоги до інформаційного забезпечення аналітичної діяльності. У фаховій літературі все більше згадується про важливу роль управлінського обліку в забезпеченні ефективності організації [2, 3]. З урахуванням сучасних тенденцій, зростає потреба в додаткових зусиллях для розширення знань у стратегічному управлінському обліку [4, 5].

Аналіз еволюції концепції BSC і еволюції концепції стратегічного управління та контролю чітко показує схожість між тенденціями розвитку та альтернативами вдосконалення [6]. BSC дає можливість продемонструвати, як конкретні дії перетворюються на стратегії та як ефективність організації залежить від конкретних результатів. BSC є інструментом 1) стратегічного управління, 2) стратегічного контролю, 3) стратегічного управлінського обліку. До того ж BSC є синтетичним виразом заявленої стратегії. Логічні композиційні моделі факторів успіху – ключових індикаторів та їх залежностей – цільових значень індикаторів – стратегічних ініціатив для досягнення цільових значень створюють дуже сприятливі передумови для формування та координації інтелектуальних моделей в сучасних організаціях. Зокрема, впровадження моделі BSC забезпечує вирішення проблеми нездатності успішно реалізувати заявлені стратегії, проблеми, з якою стикаються багато сучасних організацій.

Важливим прогресом у розробці BSC є розуміння того, що успішне використання цього інструменту залежить не лише від використання відповідних методів для вибору включених критеріїв, але й від того, чи застосовують організації правильні процеси управління.

Ідея BSC 3-го покоління базується на основних концепціях управління бізнесом і управління стратегічним розвитком. Така модель фокусується на ключових питаннях

- шукайте та запитуйте: знайдіть і розробіть дії, необхідні для досягнення ключових результатів і реалізації стратегії компанії,

- навчайтеся: використовуйте відгуки, щоб покращити свою роботу та знайти способи її вдосконалення,

- комунікуйте: надавайте чітку та послідовну інформацію для уточнення цілей та оптимізації діяльності організації.

Останнім часом вчені звертають увагу, що BSC має риси командно-контрольної системи, яка підтримує такі гіпотези:

- чітке формулювання «бажаного стану» або стратегічної цілі (позиціонування);

- чітка оцінка середньострокових стратегічних цілей, які розбиваються на дії та результати, а також, на стандартні перспективи (за необхідністю),

- конкретні цілі, викладені з точки зору бачення, місії та стратегії,

- встановлення пріоритетних ініціатив для структурування та реалізації стратегічних завдань,

- аналіз очікувань і вимог організації та формування критеріїв для визначення ключових характеристик, визначених системою критеріїв.

Список використаних джерел

1. Iershova N. Y., Lynnyk O. I. Information and accounting support for investment analysis of business for management decision making in industry 4.0. Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2021. № 1. С. 25-31. 2021. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/56842/3/visnyk_KhPI_2021_01_EN_Iershova_Informatsiino-oblikove.pdf

2. Єршова Н. Ю. Розвиток теоретичних засад стратегічного управлінського обліку в контексті трансформації управлінських парадигм. Вісник Одеського національного університету. 2017. Т. 22. Вип. 2 (55). С. 156 – 162.

3. Єршова Н. Ю. Методологічні підходи до дослідження стратегічного управлінського обліку: теоретичний аналіз. Міжнародний науковий журнал «Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації». 2016. Вип. 4. С. 61–72.

4. Ojra, J., Opute, A.P. & Alsolmi, M.M. (2021). Strategic management accounting and performance implications: a literature review and research agenda. *Futur Bus J* 7, 64. <https://doi.org/10.1186/s43093-021-00109-1>.

5. Єршова Н. Ю. Розвиток інструментарію для реалізації прогностичної функції стратегічного управлінського обліку в управлінні підприємствами. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 2. С. 694–701.

6. Єршова Н. Ю. Збалансована система показників як ефективний інструмент стратегічного управлінського обліку. *Модернізація економіки: сучасні реалії, прогностні сценарії та перспективи розвитку*. 2019. С. 543–546. URL:

http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/41821/1/Yershova_Zbalansovana_systema_2019.pdf.

Котляр Д.С.,

аспірантка кафедри обліку та фінансів

Науковий керівник: **Давидюк Т.В.,**

д-р. екон. наук, професор кафедри обліку та фінансів

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»

м. Харків

МОТИВАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК СКЛАДОВОЇ МЕНЕДЖМЕНТУ КОМПАНІЇ

На глобальному рівні існують два підходи до змісту управлінського обліку. Перший, притаманний професійним організаціям управлінських бухгалтерів (ІМА, СІМА), означає включення до визначення управлінського обліку всіх сфер діяльності контролера (controllershіp), зокрема, формування зовнішньої звітності. Другий, відображений у публікації МФБ, розглядає управлінський облік, поряд із фінансовим і податковим обліком, як складову фінансового менеджменту [1].

Спершу управлінський облік у положеннях ІМА 1981 року трактувався як «процес виявлення, вимірювання, накопичення, аналізу, підготовки, інтерпретації та передавання фінансової інформації, що використовується керівництвом для планування, оцінки і контролю в організації та забезпечення належного використання та підзвітності щодо ресурсів». Проте, у 2008 році ці положення були переглянуті та було надано нове визначення – «управлінський облік – це професія, що передбачає співпрацю в прийнятті управлінських рішень, створенні систем планування і